

Asia: VN/35254/2025

Luonnos ohjeeksi riskinarviointiin ja viranomaistoimintaan tapauskohtaisessa EEJ-menettelyssä (RASTERI)

Luku 1 Johdanto

Yleiskommentit lukuun 1

Suomen Kiertovoima ry KIVO kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Ympäristöministeriön luonnoksesta ”Luonnos ohjeeksi riskinarviointiin ja viranomaistoimintaan tapauskohtaisessa EEJ-menettelyssä”.

KIVO näkee, että EEJ-menettelyn kehittäminen on tärkeää, jotta jäteperäisille tuotteille ei synny terveys- ja ympäristöturvallisuuden pidemmälläkään aikavälillä vaarantavaa ohituskaistaa, verrattuna vastaaville tuotteille asetetuille vaatimuksille ja vastuille. Tämä koskee sekä jäteperäisten tuotteiden teknisiä- että ympäristö- ja terveysvaikutuksia. EEJ-menettelyyn liittyvässä riskinarvioinnissa tulisi selkeästi nostaa esiin tavoite haitattomista materiaalikiirroista sekä materiaalien/tuotteiden pitkäikäisyys. Riskinarvioinnissa lähtökohtana on myös tuotteiden/materiaalien, myös jäteperäisten, tekninen toimivuus ja pitkäikäisyys käyttökohteessa/tuotteena, sekä sen vaikutus ympäristö- ja terveysriskien kannalta.

Myös EEJ-menettelyssä jätteiden hyödyntämisen lähtökohtana tulisi olla elinkaariajattelu sekä myös jäteperäisen tuotteen/materiaalin osalta tulisi varmistaa kestävä, turvallinen käyttö sekä elinkaaren loppuvaihe. Tuotteen elinkaaren vaikutuksia ja siihen liittyvää suunnittelua (Ecodesign) ohjataan ensisijaisesti tuotelainsäädännön kautta, ei niinkään ympäristölainsäädännön kautta.

Kun riskinarvioinnilla on tarkoitus osoittaa jäteperäisen tuotteen tai materiaalin turvallinen käytettävyyttä sekä jäte-tuote –rajapinnan hyväksyttävä ylittäminen tulee samalla miettiä viranomaistahojen roolien ja toimivaltuuksien uudelleen määrittämistarpeita sekä ennen kaikkea heidän riittävää osaamistaan vaihtelevissa EEJ-tilanteissa. Ympäristönsuojeluviranomaiset eivät ole eikä heidän tulekaan olla kaikenlaisten tuotteiden ja niiden käyttökohteiden toisin sanoen asiantuntijoita. Samoin ympäristösuojelulähtökohdista kumpuavat riskiarviointimenettelyt eivät sellaisenaan sovellu tuoteluonteen ja -ominaisuuksien arviointiin.

Luku 2 Toimivalta- ja rajapintakysymykset

Yleiskommentit lukuun 2

-

Kommentit alalukuun 2.1 EU-säätely

-

Kommentit alalukuun 2.2 Kansalliset asetukset

-

Kommentit alalukuun 2.3 Tapauskohtainen säätely

Nykyinen toimenharjoittajan tiettyä jätejätettä koskeva EEJ-menettely on kannatettava, kunnes jakeesta säädetään EU-tasoisesti. Näin varmistetaan, että toimenharjoittaja tuntee kyseisen tuotemarkkinan sekä ao. toimintaympäristön sääntelyviitekehysineen sekä tuotteisiin liittyvät vastuut.

Luku 3 Toimivalta- ja rajapintakysymykset

Yleiskommentit lukuun 3

Rajaukset toimivalta- ja rajapintakysymyksissä ovat vahvasti sidoksissa siihen tuotepuolen säätelyyn, missä jätettä suunnitellaan hyödynnettäväksi/käytettäväksi. Opasta olisikin syytä rajata koskemaan vain luvussa 3.3. kuvattuja rajattuja tuotteita ja käyttökohteita sekä tiettyjä rajattuja jätevirtoja. Nyt syntyy käsitys yleisestä EEJ-riskinarviointimenettelystä, joka koskisi yleisesti jäte-tuote-rajapinnan ylittämistä tuoteryhmistä ja jätetyypeistä riippumatta.

Kommentit alalukuun 3.1 Johdanto

-

Kommentit alalukuun 3.2 Säätelyrajapinnat ja viranomaisen roolit

-

Kommentit alalukuun 3.3 Rajapinnat käytännössä

-

Luku 4 Riskinarviointi tapauskohtaisessa EEJ-päätöksenteossa

Yleiskommentit lukuun 4

-

Kommentit alalukuun 4.1 Johdanto

Toimenharjoittajan on tunnettava jäteperäisen tuotteensa kaikki elinkaaren aikaiset riskit. Vastuu on tässä tapauksessa tuotteen/materiaalin markkinoille saattajalla. Tuoteselosteet on laadittava vastaavien tuotteiden vaatimusten mukaisesti. Tässä tulisi huomioida myös elinkaaren loppuvaiheet ja seuraava kierto.

Kommentit alalukuun 4.2 Riskinarviointiprosessi

Riskinarviointiprosessissa keskiössä tulisi olla jäteperäisen tuotteen tekniset ominaisuudet sekä myös ympäristö- ja terveysvaikutusten muuttuminen elinkaaren eri vaiheissa ao. käyttökohteessa.

Kommentit alalukuun 4.3 Riskien tunnistaminen ja määrittäminen

-

Kommentit alalukuun 4.4 Tapauskohtainen riskinarviointi

-

Kommentit alalukuun 4.5 Laadunvarmistus ja laadunvarmistusjärjestelmä

-

Luku 5 Tapausesimerkit

Yleiskommentit lukuun 5

-

Kommentit alalukuun 5.1 Kemikaalijätteet ja niiden sekset

-

Kommentit alalukuun 5.2 Maanvaraisesti sijoitettava jäteperäinen materiaali

-

Penttilä Matias
Suomen Kiertovoima ry